JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS PHILIPPE LÉGER

18 päivänä marraskuuta 1999 *

1. Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 59 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 49 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska se edellyttää 25.1.1994 [1] annetun lain nro 82 (jäljempänä laki nro 82) 1 ja 6 §:n nojalla, että muihin jäsenvaltioihin kuin Italiaan sijoittautuneiden elinkeinonharjoittajien, jotka suorittavat siivous-, desifiointi-, tuholaistorjunta-, rottien hävittämis- ja hygieeniseen saneeraukseen liittyviä palveluja, on merkittävä tämän lain 1 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin.

I Kansalliset säännökset

2. Lailla nro 82 säädetään siivouspalvelujen harjoittamisesta.

3. Tämän lain 1 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"*Siivousyritysten merkitseminen kaupparekisteriin tai maakuntakohtaiseen, muita elinkeinonharjoittajia koskevaan rekisteriin*

1. Siivoukseen, desinfiointiin, tuholaistorjuntaan, rottien hävittämiseen ja hygieeniseen saneeraukseen liittyvää toimintaa harjoittavat yritykset, jäljempänä siivousyritykset, on merkittävä 20.9.1934 annetulla kuninkaan asetuksella nro 2011 perustettuun kaupparekisteriin, sellaisena kuin se on sittemmin muutettuna, tai maakuntakohtaiseen, muita elinkeinonharjoittajia koskevaan rekisteriin, joka on perustettu 8.8.1985 annetun lain nro 443 5 §:llä, edellyttäen, että yritykset täyttävät tässä laissa säädetyt edellytykset."

* Alkuperäinen kieli: ranska.

1 — *GURI* nro 27, 3.2.1994, s. 4.

4. Säännöksen rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista on säädetty lain nro 82 6 §:ssä seuraavasti:

"*Seuraamukset*

1. — —

2. Siinä tapauksessa, että siivousyritys harjoittaa tässä laissa tarkoitettua toimintaa ilman, että sitä on merkitty kaupparekisteriin tai maakuntakohtaiseen, muita elinkeinonharjoittajia koskevaan rekisteriin, tai se harjoittaa toimintaansa siitä huolimatta, että rekisteröiminen on evätty tai kumottu, kyseisen yrityksen omistaja, yrityksen, sen sivuliikkeen tai toimipaikan johtaja, avoimen yhtiön yhtiömiehet, kommandiittiyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet ja kaikkien muiden yhtiötyyppien, osuuskunnat mukaan lukien, hallitusten jäsenet on tuomittava vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi tai maksamaan sakkoa vähintään 200 000 liiraa ja enintään 1 000 000 liiraa.

3. Jos siivousyritys antaa tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisen yrityksille, jotka ovat tilanteessa, joka saattaa johtaa 2 momentissa tarkoitettujen seuraamusten määräämiseen, yrityksen omistaja, yrityksen, sen sivuliikkeen tai toimipaikan johtaja, avoimen yhtiön yhtiömiehet, kommandiittiyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet ja kaikkien muiden yhtiötyyppien, osuuskunnat mukaan lukien, hallitusten jäsenet on tuomittava vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi tai maksamaan sakkoa vähintään 200 000 liiraa ja enintään 1 000 000 liiraa.

4. Se, joka tekee tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista koskevan sopimuksen sellaisen siivousyrityksen kanssa, jota ei ole merkitty kaupparekisteriin tai maakuntakohtaiseen muita elinkeinonharjoittajia koskevaan rekisteriin tai joka on poistettu rekisteristä tai jonka rekisteröinti on evätty, tai joka muulla tavoin vastikkeellisesti käyttää tällaisen yrityksen palveluja, on tuomittava hallinnollisessa menettelyssä maksamaan sakkoa vähintään 1 000 000 liiraa ja enintään 2 000 000 liiraa. Siinä tapauksessa, että sopimuspuolena on ollut julkisoikeudellinen yritys tai laitos, tämä on tuomittava hallinnollisessa menettelyssä maksamaan sakkoa vähintään 10 000 000 liiraa ja enintään 50 000 000 liiraa.

5. Sellaisten siivousyritysten kanssa tehdyt sopimukset, joita ei ole merkitty kaupparekisteriin tai maakuntakohtaiseen, muita elinkeinonharjoittajia koskevaan rekisteriin tai jotka on poistettu rekisteristä tai joiden rekisteröinti on evätty, ovat mitättömiä."

II Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely ja oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa

5. Komissio ilmoitti 3.4.1995 päivätyllä kirjeellään Italian hallitukselle syyt, joiden vuoksi se katsoi, että lain nro 82 1 ja 6 § ovat perustamissopimuksen 59 artiklan vastaisia, ja antoi sille virallisen huomautuksen, jossa se vaati Italian hallitusta esittämään huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa virallisen huomautuksen tiedoksi saamisesta.

6. Koska Italian hallitus ei vastannut viralliseen huomautukseen, komissio lähetti sille 12.3.1996 EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan ensimmäisen kohdan (josta on tullut EY 226 artiklan ensimmäinen kohta) mukaisesti perustellun lausunnon, jossa se kehotti Italian hallitusta toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksi antamisesta.

7. Koska Italian hallitus ei vastannut tähän lausuntoon, komissio nosti 2.10.1998 nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

8. Komissio esittää, että yritysrekisteriin merkitsemistä koskeva velvollisuus ja tämän velvollisuuden laiminlyönnistä määrättävät ankarat seuraamukset ovat selvästi perustamissopimuksen 59 artiklan vastaisia. Lain nro 82 6 §:ssä säädettyjen vankeusrangaistusten ja aina 50 000 000 Italian liiraan nousevien sakkorangaistusten määrääminen lain 1 §:n rikkomisesta tekee yritysrekisteriin merkitsemisestä ehdottoman edellytyksen siivoustoiminnan harjoittamiselle Italian valtion alueella. Komissio katsoo, että koska tämä velvollisuus koskee myös muihin jäsenvaltioihin kuin Italian tasavaltaan sijoittautuneita yrityksiä, se estää palvelujen vapaan tarjoamisen tai ainakin rajoittaa sitä.

9. Tämän lisäksi komission mukaan lailla nro 82 syrjitään peitellysti muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneita yrityksiä. Rekisteriin merkitsemistä koskeva velvollisuus johtaa sen mukaan käytännössä siihen, etteivät tällaiset yritykset edes pyri harjoittamaan tässä laissa tarkoitettua siivoustoimintaa Italiassa. Komission käsityksen mukaan on melko epätodennäköistä, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut yritys ryhtyisi täyttämään yritysrekisteriin merkitsemisen edellyttämiä hallinnollisia velvollisuuksia voidakseen tarjota palvelujaan satunnaisesti ja yksittäistapauksittain tai ainakin vain väliaikaisesti ja epäsäännöllisesti.

10. Komissio toteaa lisäksi, että yritysrekisteriin merkitsemiseen liittyy yritysrekisterin perustamisesta 29.12.1993

annetun lain nro 580[2] 18 §:ssä säädetty vuotuinen maksuvelvollisuus.

11. Komissio toteaa lopuksi, että palvelujen liikkumisen vapauden rajoittamiselta yhteisöjen tuomioistuimen mukaan edellytetyt perustelut eivät ole asiassa täyttyneet. Yhteisöjen tuomioistuin myöntää, että tällaisia rajoituksia voidaan perustella "yleistä etua koskevilla pakottavilla syillä". Yhteisöjen tuomioistuin hyväksyy tällaiset perustelut ainoastaan siinä tapauksessa, "ettei tätä yleistä etua ole turvattu niillä säännöillä, joiden alainen palvelujen tarjoaja on siinä jäsenvaltiossa, johon se on sijoittautunut".[3] Italian hallitus ei kuitenkaan vastannut komission viralliseen huomautukseen eikä perusteltuun lausuntoon, minkä vuoksi tämän selvittäminen on mahdotonta.

12. Vaikka lain nro 82 1 §:ssä säädettyä velvollisuutta pidettäisiinkin keinona ennakolta selvittää erityisesti rikosoikeudellista vastuuta ajatellen siivousyritysten vastuuhenkilöiden luotettavuus, komissio katsoo, ettei tämä perustelu riitä täyttämään yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettuja edellytyksiä, koska laissa nro 82 tarkoitetun kaltaisia luotettavuusvaatimuksia edellytetään myös muissa jäsenvaltioissa tämän toiminnan harjoittamiselta. Yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Säger antamassa tuomiossa[4] omaksutun kannan mukaisesti tällaista vaatimusta ei voida pitää objektiivisesti tarpeellisena ammatin harjoittamista koskevien sääntöjen noudattamisen turvaamiseksi ja siivouspalvelut vastaanottavan henkilön suojan varmistamiseksi. Toisin sanoen, tässä Italian laissa sen jäsenvaltion, jossa palvelut suoritetaan (Italia), edellytetyt ammatillista luotettavuutta koskevat takeet kumuloituvat komission mukaan täysin hyödyttömästi ja näin myös tavalla, jota ei voida hyväksyä, sen jäsenvaltion edellyttämien takeiden kanssa, jossa palvelujen suorittajalla on kotipaikka.[5]

13. Komissio tulee siihen johtopäätökseen, että lailla nro 82 loukataan suhteellisuusperiaatetta, koska siivouspalvelujen ostajan suojaamistavoitteen toteuttamiseksi toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää siihen soveltuvina. Komissio toteaa, että Italia olisi voinut säätää valvontatoimista, jotka eivät ole näin pakottavia, mutta yhtä tehokkaita, kuten siitä, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut siivousyritys toimittaa todistuksen siitä, että se on merkitty Italian yritysrekisteriä vastaavaan rekisteriin.

14. Vastineessaan Italian hallitus esittää, että se valmistelee säännöksiä, jotka liitetään asetukseen, jonka säätämismenettely on vireillä. Tämän asetuksen tarkoituksena on yksinkertaistaa rekisteriin merkitsemis- ja muutoksentekomenettelyä sekä menettelyä, jolla yritys ja yhtiö poistetaan rekisteristä. Näissä säännöksissä on tarkoitus säätää tarkemmin siitä, että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet yritykset vapautetaan yritysrekisteriin merkitsemistä koskevasta velvollisuudesta ja velvollisuudesta osoittaa, että ne täyttävät lailla nro 82 sii-

2 — GURI nro 7, liite 6, 11.1.1994.

3 — Asia C-76/90, Säger, tuomio 25.7.1991 (Kok. 1991, s. I-4221, 15 kohta).

4 — Ibidem, 15 kohta.

5 — Ks. mm. asia 279/80, Webb, tuomio 17.12.1981 (Kok. 1981, s. 3305, 20 kohta; Kok. Ep. VI, s. 275).

voustoiminnan harjoittamiselle asetetut edellytykset, jos yrityksillä ei ole toissijaista kotipaikkaa tai paikallisia sivuliikkeitä valtion alueella. Italian hallitus täsmentää kuitenkin, että käytännössä muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet yritykset voivat harjoittaa kyseistä toimintaa ilman, että niiden olisi esitettävä täyttäneensä nämä muodollisuudet. Näihin perusteisiin vedoten Italian hallitus toivoo, että riita-asian voitaisiin katsoa jäävän vaille kohdetta ja että komissio peruuttaisi nostamansa kanteen.

15. Vastauksessaan komissio painottaa, että se, että lailla nro 82 edellytettyjen muodollisuuksien täyttämistä ei käytännössä vaadita muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneilta siivousyrityksiltä, ei tee perusteettomaksi Italian hallitusta vastaan käytävää jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä. Se vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että perustamissopimuksen 59 artiklaa on rikottu ja että Italian tasavalta ei ole noudattanut tämän sopimusmääräyksen mukaisia velvoitteitaan ja että se velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16. Vastauksessaan Italian hallitus vakuuttaa, että se saa päätökseen kansallisen lainsäädäntötyön ja että mainitut säännökset liitetään vastineessa tarkoitettuun asetukseen ja että se ilmoittaa komissiolle ja yhteisöjen tuomioistuimelle välittömästi, kun nämä säännökset on annettu.

III Jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönti

17. Perustamissopimuksen 59 artiklan ensimmäisessä kohdassa jäsenvaltiot velvoitetaan siirtymäkauden aikana poistamaan asteittain rajoitukset, jotka koskevat muuhun yhteisön valtioon kuin palvelujen vastaanottajan valtioon sijoittautuneen jäsenvaltion kansalaisen vapautta tarjota palveluja yhteisössä.

18. Yhteisöjen tuomioistuin on oikeuskäytännössään tulkinnut velvollisuutta poistaa tällaiset rajoitukset siten, että sillä kielletään kaikenlainen syrjintä, joka kohdistuu palvelujen suorittajaan tämän kansalaisuuden tai sen perusteella, että se on sijoittautunut johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin siihen, jossa palvelu on suoritettava. [6] Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaatteella, jota perustamissopimuksen 59 artikla osaltaan erityisesti ilmentää, kielletään paitsi kansalaisuuteen perustuva avoin syrjintä myös kaikki peitellyn syrjinnän muodot, joissa muita erotteluperusteita soveltaen päädytään tosiasiassa samaan tulokseen. [7]

19. Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että silloin kun palveluihin

6 — Ks. mm. asia 33/74, Van Binsbergen, tuomio 3.12.1974 (Kok. 1974, s. 1299, 25 kohta; Kok. Ep. II, s. 385); yhdistetyt asiat 110/78 ja 111/78, Van Wesemael ym., tuomio 18.1.1979 (Kok. 1979, s. 35, 27 kohta; Kok. Ep. II, s. 285); em. asia Webb, tuomion 14 kohta ja asia C-114/97, komissio v. Espanja, tuomio 29.10.1998 (Kok. 1998, s. I-6717, 48 kohta).

7 — Asia C-3/88, komissio v. Italia, tuomio 5.12.1989 (Kok. 1989, s. 4035, 8 kohta; Kok. Ep. X, s. 285) ja asia C-360/89, komissio v. Italia, tuomio 3.6.1992 (Kok. 1992, s. I-3401, 11 kohta).

sovellettavia sääntöjä ei ole yhdenmukaistettu tai vastaavuusjärjestelmää ei ole perustettu, perustamissopimuksen 59 artiklassa tarkoitetun vapauden rajoitus saattaa johtua myös kansallisesta sääntelystä, jossa *palvelutoiminnan harjoittamiselta* edellytetään tiettyjen lakiin perustuvien muodollisuuksien noudattamista, *vaikka niitä sovellettaisiinkin erotuksetta* sellaisiin *palvelujen tarjoajiin*, jotka ovat sijoittautuneet sen valtion alueelle, jossa palvelu suoritetaan, tai johonkin muuhun jäsenvaltioon silloin, kun rajoitus voi estää sellaista palvelujen tarjoajaa, joka on sijoittautunut johonkin toiseen jäsenvaltioon, jossa hän laillisesti tarjoaa vastaavia palveluja, harjoittamasta toimintaansa tai kun se voi muuten haitata tällaista toimintaa. [8]

20. Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi täsmentänyt, että palvelujen tarjoamisen vapautta, joka on perustamissopimuksessa vahvistettu perusperiaate, voidaan rajoittaa ainoastaan sellaisella sääntelyllä, jota voidaan perustella yleistä etua koskevilla syillä, ja jota sovelletaan kaikkiin henkilöihin ja yrityksiin, jotka harjoittavat toimintaa sen valtion alueella, jossa palvelut vastaanotetaan, jos tätä yleistä etua ei ole turvattu säännöillä, joita sovelletaan palvelujen tarjoajaan siinä jäsenvaltiossa, johon se on sijoittautunut.

21. Näiden rajoitusten on oltava objektiivisesti arvioiden välttämättömiä niillä tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi eivätkä ne missään tapauksessa saa ylittää sitä, mikä on tällaisen päämäärän saavuttamisen kannalta välttämätöntä. [9]

22. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että vaikka EY:n perustamissopimuksen 59 ja 60 artiklan (josta on tullut EY 50 artikla) pääasiallisena tavoitteena on, että palvelujen tarjoaja voi harjoittaa toimintaansa palvelut vastaanottavassa jäsenvaltiossa ilman että se joutuu syrjinnän kohteeksi suhteessa tämän jäsenvaltion kansalaisiin, ei tämä kuitenkaan merkitse sitä, että kaikkea tämän jäsenvaltion kansalaisiin sovellettavaa lainsäädäntöä, joka koskee yleisesti tähän jäsenvaltioon sijoittautuneiden henkilöiden vakinaista toimintaa, voitaisiin soveltaa kaikilta osin samalla tavoin tilapäiseen toimintaan, jota harjoittavat henkilöt, joiden kotipaikka on jossakin muussa jäsenvaltiossa. [10]

23. Vastaavasti yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että palvelut vastaanottava jäsenvaltio ei voi uudestaan edellyttää vastaavanlaisten lakiin perustuvien vaatimusten täyttämistä, jotka henkilö on jo täyttänyt sijoittautumisvaltiossaan, ja että palvelut vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisen on otettava huomioon

8 — Ks. mm. asia C-288/89, Collectieve Antennevoorziening Gouda ym., tuomio 25.7.1991 (Kok. 1991, s. I-4007, 12 kohta); em. asia Säger, tuomion 12 kohta; asia C-398/95, SETTG, tuomio 5.6.1997 (Kok. 1997, s. I-3091, 16 kohta) ja yhdistetyt asiat C-34/95—C-36/95, De Agostini ja TV-Shop, tuomio 9.7.1997 (Kok. 1997, s. I-3843, 51 kohta).

9 — Asia 205/84, komissio v. Saksa, tuomio 4.12.1986 (Kok. 1986, s. 3755, 27 kohta; Kok. Ep. VIII, s. 769); asia C-180/89, komissio v. Italia, tuomio 26.2.1991 (Kok. 1991, s. I-709, 17 ja 18 kohta) ja asia C-106/91, Ramrath, tuomio 20.5.1992 (Kok. 1991, s. I-3351, 29—31 kohta).

10 — Em. asia Webb, tuomion 16 kohta ja asia C-294/89, komissio v. Ranska, tuomio 10.7.1991 (Kok. 1991, s. I-3591, 26 kohta).

sijoittautumisvaltiossa jo suoritetut valvontatoimet ja selvitykset. [11]

24. Asiassa C-215/97, Bellone, 30.4.1998 annetussa tuomiossa [12] yhteisöjen tuomioistuimen piti selvittää, olivatko jäsenvaltioiden itsenäisiä kauppaedustajia koskevan lainsäädännön yhteensovittamisesta annetun yhteisön direktiivin säännökset esteenä Italiassa voimassa olevan lain säännöksille, joissa kauppaedustajan edellytettiin rekisteröityvän tätä varten perustettuun rekisteriin. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että "vaikka Italiassa noudatetussa käytännössä rekisteröimistä koskevaa edellytystä ei ilmeisesti sovelleta ulkomaalaisiin kauppaedustajiin, vireillä olevassa pääasiassa kyseessä olevat kansalliset säännökset, jotka on muotoiltu yleisesti, koskevat kuitenkin myös kauppaedustussuhteita eri jäsenvaltioissa olevien osapuolten välillä. Nämä säännökset vaikeuttavat selvästi edustussopimusten tekemistä eri jäsenvaltioissa olevien osapuolten välillä, joten ne ovat tältä osin myös direktiivin tavoitteiden vastaisia".

25. Tätä kantaa on syytä soveltaa myös esillä olevaan asiaan.

26. On selvää, eikä Italian hallitus ole kiistänyt tätä, että lakia nro 82 sovelletaan sen yleisen muotoilun vuoksi kaikkiin palvelujen tarjoajiin, jotka tarjoavat satunnaisesti tai säännöllisesti palvelusuorituksia Italiassa siitä riippumatta, ovatko ne sijoittautuneet Italian valtion alueelle. Tässä laissa ei säädetä myöskään siitä, että sen soveltamisalaan eivät kuuluisi johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin Italiaan sijoittautuneet palvelujen tarjoajat, jotka ovat jo täyttäneet kunkin sijoittautumisvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti muodollisuudet, joita Italian lainsäädännössä edellytetään. On siis todettava, että laki nro 82 ei ole perustamissopimuksen 59 artiklan määräysten mukainen.

27. Tähän kantaan ei vaikuta se, ettei tätä lakia käytännössä sovelleta henkilöihin tai siivousyrityksiin, jotka ovat sijoittautuneet johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin Italiaan. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "kansallisen lainsäädännön ja yhteisön oikeuden säännösten — myös välittömästi sovellettavien — välistä ristiriitaa ei voida lopullisesti poistaa muuten kuin sellaisilla kansallisilla pakottavilla oikeussäännöillä, joilla on sama asema lainsäädännöllisessä hierarkiassa kuin niillä oikeussäännöillä, joita on muutettava. Pelkkää hallintokäytäntöä, jolle on ominaista se, että hallintoelimet voivat muuttaa sitä mielensä mukaan, ja jota ei riittävällä tavalla tehdä julkiseksi, ei voida pitää perustamissopimuksen mukaisten velvoit-

11 — Em. asia komissio v. Saksa, tuomion 47 kohta.

12 — Asia C-215/97, Bellone, tuomio 30.4.1998 (Kok. 1998, s. I-2191, 17 kohta).

teiden pätevänä täytäntöönpanon muotona". [13]

28. Italian tasavalta ei ole tähän mennessä toimittanut komissiolle eikä yhteisöjen tuomioistuimelle kansallisia säännöstekstejä, joiden avulla Italian lainsäädäntö olisi saatettu perustamissopimuksen 59 artiklan vaatimusten mukaiseksi. Näin ollen ja vaikka myöhemmin kävisi ilmi, että lainsäädäntöä on tällä tavoin muutettu, voidaan yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti todeta, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen on katsottava tapahtuneen aina silloin kun asianomainen jäsenvaltio ei ole antanut yhteisön oikeuden noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä direktiivissä vahvistetussa määräajassa [14] tai määräajassa, jonka komissio on asettanut tälle jäsenvaltiolle antamansa perustellun lausunnon noudattamista varten. [15]

29. Kiistatonta on se, että Italiassa ei ole annettu säännöksiä lainsäädännön saattamiseksi yhteisön oikeuden mukaiseksi komission perustellussa lausunnossaan asettamassa määräajassa.

30. Näin ollen, koska riidanalaisen Italian lain säännöksissä ei nimenomaisesti säädetä siitä, että yritysrekisteriin merkitsemistä koskevaa vaatimusta ei sovelleta henkilöihin tai siivousyrityksiin, jotka ovat sijoittuneet johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin Italiaan, näiden oikeudellinen asema on epävarma ja niihin saattaa kohdistua perusteettomia rikosoikeudellisia seuraamuksia.

31. Edellä esitetystä seuraa, että laki nro 82 ja erityisesti sen 1 ja 6 § ovat perustamissopimuksen 59 artiklan vastaisia. Komission kanne on näin ollen syytä hyväksyä.

32. Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka on hävinnyt asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on tätä vaatinut. Koska Italian tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, koska komissio on tätä vaatinut.

13 — Ks. mm. asia C-197/96, komissio v. Ranska, tuomio 13.3.1997 (Kok. 1997, s. I-1489, 14 kohta).

14 — Ks. esim. asia C-362/98, komissio v. Italia, tuomio 21.9.1999 (Kok. 1999, s. I-6299, 7 kohta)

15 — Asia C-61/94, komissio v. Saksa, tuomio 10.9.1996 (Kok. 1996, s. I-3989, 42 kohta); asia C-365/97, komissio v. Italia, tuomio 9.11.1999 (Kok. 1999, s. I-7773, 32 kohta).

Ratkaisuehdotus

33. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa seuraavaa:

1) Italian tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 59 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 49 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska 25.1.1994 annetun Italian lain nro 82 1 ja 6 §:ssä edellytetään, että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet, siivoukseen, desinfiointiin, tuholaistorjuntaan, rottien hävittämiseen ja hygieeniseen saneeraukseen liittyviä palveluja tarjoavat elinkeinonharjoittajat merkitään tämän lain 1 §:ssä tarkoitettuihin rekistereihin.

2) Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.